

havde kunnet fremlægge Beviser for, at Loven, saaledes som den har virket siden 1914, har virket uheldigt, saaledes at man havde Eksempler paa, at den har lokket Byarbejdere ud paa Landet, uden at disse har været i Stand til at klare sig derude, saa var Sagen en anden. Men nu tales der kun i al Almindelighed om, at det ikke er ønskeligt, at Folk kommer fra Byerne ud paa Landet, uden at de kan klare sig derude under de Forhold, hvorunder de vil blive stillet, og dette er ikke en tilstrækkelig Begrundelse til at vende tilbage til de Forhold, man havde, før Loven af 1914 traadte i Kraft.

Ovesen: Det foreliggende Lovforslag har nu affødt en ikke saa kort Diskussion, skønt vi alle maa indrømme, tror jeg, at noget stort Principspørgsmaal har der ikke været fremme, men kun mindre Ting. Det, som har bragt den væsentligste Uenighed, jeg kunde næsten fristes til at sige Misforstaaelse, til Stede, er mine Udtalelser om § 3 e., om de 4 Aar efter det 18de Aar, man skal have været ved Landbruget for at være kvalificeret som Landarbejder. Det har aldrig været min Mening at ville, som der er blevet sagt, lægge Sten i Vejen for Byarbejderne. Det har altid været min Mening, at kunde vi faa de Landarbejdere, der gaar ind til Byerne, desværre i alt for stort Tal, tilbage igen, saa skulde vi arbejde hen til det. Men det, jeg satte Fingeren paa, var netop, at den Ændring, vi fik i 1914 om de 4 Aar i Stedet for det, der tidligere stod, at de paagældende skulde have været ved Landbrug eller ved Havebrug i de 5 *forudgaaende* Aar, vel bevirkede, at Byarbejderne fik en større Adgang til at komme i Betragtning, men det bevirkede ogsaa, at en stor Del virkelige Landarbejdere blev udelukket. Jeg skal ikke komme ind paa at nævne mange Eksempler. Jeg skal kun tage eet. Der er f. Eks. en Mand, der har været ved Landbruget, han stifter Familie og køber sig en Ejendom, den være lille eller stor, men naar den er over det Maksimum, som er sat i Lovens § 4, saa kan han ikke faa Statslaan. Nu hænder det for denne Mand, at han af en eller anden Grund ikke kan klare sig paa den Ejendom, han faar, han sælger Ejendommen og tager Arbejde som Dag-lejer. Jeg har haft netop saadant et Eksempel. Vedkommende Mand, som jeg tænker paa, var saa i Landbruget 7 Aar og søgte saa at komme ind som Landarbejder igen og

faa Statslaan; det fik han, thi det kunde han efter den dagældende Lov, men det er han udelukket fra nu. Det, synes jeg, er en Uretfærdighed, som maa fjernes, og det kan meget let lade sig gøre: der maa blot stilles et Ændringsforslag, der gaar ud paa, at en saadan Mand kan komme i Betragtning, og at Byarbejderen, der er kommet med, ikke skubbes ud igen, thi det er ikke min Mening. Men det, jeg sagde om Byarbejderen før, staar fast, thi det er givet, at en Mand, der har været alle sine Dage ved Landbruget, og hans Kone med er bedre kvalificerede til at drive Husmandsbrug end den Mand, der kun har været ved Landbruget fire Aar og saa maaske i mange Aar har haft Fabrikarbejde eller andet Arbejde, som ikke vedrører Landbruget, og har en Kone, som slet ikke kender til Landbrug; det tror jeg maa staa fast, for ellers maatte Landbrugerne være nogle slemme Sinkere i deres Gerning.

Saa blev det sagt af et æret Medlem, at han ikke kunde forstaa, at Husmandskommissionerne ved deres Møde ikke var gaaet op til den højeste Grænse, men var blevet staaende ved de 10.000 Kr. Det blev vi enige om, netop fordi vi var bange for at gaa for højt op, thi et Husmandsbrug til 10.000 Kr. kan med de nuværende Priser paa Jord, Bygninger og Besætning nok klare sig.

Hvad Ministeren udtalte til mine Bemærkninger, skal jeg ikke komme tilbage til. Jeg fik jo i det væsentlige Tilslutning af Ministeren, og det takker jeg ham for. Den Passus, jeg omtalte vedrørende den Tiendedel, der blev trukket fra, skal jeg ikke komme ind paa her, det kan vi drøfte senere. Naar Ministeren sagde, at jeg skulde have sendt Sagen tilbage, vil jeg minde Ministeren om, at da vi i 1909 fik den første Lov om Tillægslaan, var vor højtærede Formand Formand i Amtskommissionen i Randers Amt, og der begik Ministeriet den selv samme Fejl, og da gjorde vi Henstilling til Ministeriet om det og fik det rettet. Men da havde vi i alt Fald for vort Amts Vedkommende nogle Sager inde, som var halvvejs ekspederede, og med Hensyn til dem fik vi den Besked fra Ministeriet, at det, som det en Gang havde skrevet, stod fast, det vilde det ikke ændre.

Landbrugsministeren (K. Pedersen):

Det ærede Medlem fra Skjoldedelev (Johannes Pedersen) spurgte mig, hvordan Bestemmelsen i § 9, 3die Stykke, skulde for-